

ת"פ (קריות) 61165-03-23 - מדינת ישראל נ' ג'ונתן ז'ילצוב

ת"פ (קריות) 61165-03-23 - מדינת ישראל נ' ג'ונתן ז'ילצובשלום קריות

ת"פ (קריות) 61165-03-23

מדינת ישראל

נגד

ג'ונתן ז'ילצוב

בית משפט השלום בקריות

[16.07.2024]

כב' השופט יוסי טורס, סגן הנשיאה

החלטה

בקשה להורות על שילוב הנאשם בהליכי גמילה.

ההליכים והעובדות

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות פריצה לבנין שאינו דירה לפי סעיף 407(ב) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין); החזקת כלפי פריצה לפי סעיף 409 לחוק העונשין; היזק לרכוש לפי סעיף 452 לחוק העונשין; גניבה לפי סעיף 384 לחוק העונשין; והחזקת נכס החשוד כגנוב, לפי סעיף 413 לחוק העונשין. בהתאם לעובדות כתב האישום ביום 16.3.23 התפרץ הנאשם לבית עסק בכך שעקר מנעול, ניפץ זכוכית וגנב מתוכו 154 חפיסות סיגריות, טלפון סלולרי וסך של 118 ₪. הנאשם נתפס זמן קצר לאחר מכן כשהרכוש בחזקתו.
2. בעניינו של הנאשם הוגשו מספר תסקירים. בתסקיר הראשון (28.8.23) ציין שירות המבחן את נסיבותיו האישיות הקשות אותן לא אפרט בשל צנעת הפרט. שירות המבחן התרשם מאדם בעל עבר פלילי מכביד אשר ניהל אורך חיים התמכרותי שנים רבות, אך כיום מביע רצון לשינוי ומבטא עייפות מדרך חיים עבריינית. בתסקיר זה המליץ שירות המבחן להפנות את הנאשם לבית המשפט הקהילתי בשל ריבוי צרכים ומוטיבציה טיפולית. לחלופין, ציין שירות המבחן כי אם לא יועבר הנאשם לבית המשפט הקהילתי, נדרשת דחייה על מנת לבחון אפשרות שילובו במסגרת טיפולית לתחלואה כפולה. לאור התנגדות המאשימה דחיתי ביום 3.12.23 את ההמלצה לשלב את הנאשם בהליכי בית המשפט הקהילתי, אך הפניתי אותו לקבלת תסקיר משלים לצורך בחינת האפשרות לשלבו בהליך טיפולי.

3. מאז הוגשו מספר תסקירים במשך תקופה ארוכה יחסית. בקצרה אציין ששירות המבחן עשה ניסיונות למצוא מוסדות מתאימים לנתוניו של הנאשם וזאת בשל היותו זקוק לטיפול בתחלואה כפולה. במהלך התקופה ביטא הנאשם תסכול מכך שלא שולב בהליכי בית המשפט הקהילתי וכן מהתמשכות ההליכים (שכן הוא מצוי באיזוק אלקטרוני) וכן הביע חשש מכך שבסופו של יום יענש במאסר למרות רצונו בשינוי. בשלב מסוים ציין שירות המבחן כי הוא מגלה "הבנה לבחירתו שלא להמשיך בהמתנה להליך השיקומי" וציין שאם הנאשם ישנה עמדתו הוא יפעל לאיתור מקום עבורו. בדיון שהתקיים בסמיכות להגשת תסקיר זה הביע הנאשם רצון להמשיך בהליך איתור קהילה טיפולית מתאימה ומאז הוגשו מספר תסקירים שעסקו בפן הטכני של הנושא. ביום 15.7.24 הוגש תסקיר ממנו עולה שהנאשם עבר את הבדיקות וקיים עבורו מועד כניסה לאשפוזית "יוקרה" ביום 4.8.24 ושירות המבחן המליץ לאפשר את קליטתו.

4. בעת הדיון ביקש הסנגור לאמץ את המלצת שירות המבחן ולאפשר את השתלבות הנאשם בהליכי הגמילה. לצורך כך ביקש הסנגור להורות על ביטול המעצר באיזוק ועל העברת הנאשם לאשפוזית בתנאי במקום. המאשימה התנגדה לבקשה וציינה שזו הייתה עמדתה לכל אורך ההליך.

דיון והכרעה

5. טרם דיון לגופו של עניין אציין שהצדדים לא חלקו על סמכותו של בית המשפט הדין בתיק העיקרי להורות על העברת נאשם לקהילה טיפולית, אגב שחרורו ממעצר (במקרה זה באיזוק אלקטרוני) וסמכות זו אכן קיימת (בש"פ 5752/16 טדסה וורקו נ' מדינת ישראל (4.8.2016); להלן - עניין וורקו). הצדדים לא הרחיבו באשר לשיקולים שעל בית המשפט לשקול בשלב זה של ההליך ובקצרה אציין כי בפרשת וורקו צוין כי על בית המשפט "להיות ער לשיקולים הרלוונטיים לדיני מעצרים, להבדיל משיקולי הענישה, כמו מסוכנותו של הנאשם או החשש להימלטות מן הדין" וכי כוחם של השיקולים שנקבעו בבש"פ 1981/11 מדינת ישראל נ' סויסה (21.3.2011); להלן - הלכת סויסה) "יכול להיות יפה גם לשלב הענישה, אך בשינויים המחוייבים" (פרשת וורקו לעיל). ענייננו משלב אפוא שיקולים של ענישה ומעצר. למען הסר ספק אציין כי אין בעובדה שהנאשם עצור באיזוק ולא מאחורי סורג ובריה לשנות את הכללים החלים על בחינת בקשה לשחרור לגמילה (ראו: בש"פ 1902/16 אברהם מוטולה נ' מדינת ישראל (21.3.2016); בש"פ 8509/17 רוסלן אנטיפקין נ' מדינת ישראל (7.11.2017)). עם זאת, לאור כך ששיקולי בית המשפט בשלב זה של ההליך (היינו לפני גזירת הענש) שונים במקצת מאלו של בית משפט של מעצר, הרי ששוני זה חל ביתר שאת כלפי מי שמצוי במעצר באיזוק.

6. אבחן אפוא אם קיימת הצדקה להורות על שחרור הנאשם להליך גמילה, בשים לב למכלול השיקולים הרלוונטיים, היינו שיקולי מעצר וענישה.

7. באשר לשיקולים הקשורים לדיני המעצרים אציין כי המדובר באשפוזית סגורה אשר שירות המבחן המליץ עליה וכי מנהליה יחויבו לדווח במקרה של הפרה או עזיבת המקום. כמו כן הורי הנאשם ישמשו כערבים מגבים במקרה שיידרש לעזוב את המקום. בנוסף, הקליטה היא בשיטת "מדלת לדלת" וכך גם המעבר להמשך טיפול. כל אלו נותנים ערובה מספקת לשלום הציבור וזאת על רקע טיב הסיכון הטמון בנאשם לאור מהותו של האישום והתקופה הארוכה שחלפה מאז הגשתו.

8. ביחס ליתר התנאים שנקבעו בהלכת סויסה, אזי ברי שלא התקיים התנאי הראשון בדבר תחילתו של הליך גמילה טרם המעצר ואף לא נטען כך. עם זאת, בעוד שבשלב המעצר הראשוני (היינו כאשר הבקשה מוגשת לשופט המעצרים בתחילת הדרך) משקלו של שיקול זה משמעותי ואף עיקרי, הרי שבשלב גזירת הדין (ולקראתו) משקלו נמוך יותר והיעדרו עשוי להתאזן ביתר קלות כנגד סיכויים טובים להצלחת הטיפול, או סיכון נמוך הנובע מהשחרור.
9. שירות המבחן סבור שהנאשם מבטא רצון ממשי לשינוי וכי ראוי ליתן לו הזדמנות. התרשמתי אף אני מקיומה של מוטיבציה גבוהה אצל הנאשם לשינוי דרכיו ולהשתלבות בהליך טיפולי ארוך טווח. אזכיר שהנאשם נתון במעצר באיזוק תקופה ארוכה של כ-15 חודשים כאשר הוא ממתין חודשים ארוכים לקליטה באשפוזית. אכן, בשלב מסוים הביע הנאשם תסכול מהתמשכות ההליכים ועמד על ספו של ויתור. ואולם, אינני סבור שיש לזקוף עובדה זו לחובתו אלא להבין את הקשיים עמם התמודד. אדרבה, במבחן התוצאה הצליח הנאשם להתגבר ולהתעלות מעל אותה נקודת משבר והמשיך בהמתנה (בתנאים קשים של מעצר באיזוק) לתורו לצורך קליטה בהליך הטיפולי.
10. מוטיבציה גבוהה זו תומכת בקבלת הבקשה, חרף העובדה שהנאשם לא החל בהליך גמילה. אפנה בעניין זה לדברים שנאמרו בבש"פ 4919/18 יהודה ברוקס נ' מדינת ישראל (16.7.2018) לפיהם "חודשים ארוכים נתון העורר במעצר, התקופה הארוכה הזו נתנה בו את אותותיה, וההתרשמות המקצועית נוטה לראותו כבשל לתהליך של גמילה. פרק הזמן הארוך במעצר - 9 חודשים - וחווות הדעת המקצועית, הריהם, בנסיבות העניין, 'חלופה' לתנאי של תחילת הליך גמילה לפני המעצר. תכליתו של התנאי הושגה ב'חלופה' הנ"ל". דברים אלו נאמרו בעניין גמילה בשלב המעצר והם יפים על אחת כמה וכמה בשלב בו אנו מצויים, טרם גזירת הדין.
11. ביחס לשיקולים הקשורים בענישה אזי מבלי להקל ראש בחומרת האירוע, לא כל שכן על רקע העבר הפלילי וקיומו של מאסר מותנה בר הפעלה, אינני סבור שמדובר במקרה בו העונש הצפוי לנאשם הוא כזה שאינו מאפשר בחינה של אפשרות שיקום עד כדי חסימת דרכו כבר עתה.
12. סיכומי של דבר. הנאשם מפגין רצון עז לשינוי. הוא בעל מוטיבציה ממשית. הוא נתון תקופה ארוכה מאוד בתנאים קשים של מעצר באיזוק בהמתנה לשילובו בהליך טיפולי. שירות המבחן סבור שיש לאפשר את שילובו בהליך. יש בהשמת הנאשם באשפוזית ולאחר מכן בקהילה טיפולית בכדי להתמודד בצורה סבירה עם המסוכנות הטמונה בו. משכך, אני רואה לקבל את הבקשה.
13. ביחס לבקשה לחלונות אוורור רחבים יותר טרם הקליטה אזי יש להקפיד שמא נמצא מניחים מכשול בפני עיוור דווקא ברגע החשוב בהליך ולכן אינני רואה להרחיב את החלונות כמבוקש ואף לא לבטל את האיזוק כבר עתה. עם זאת, על רק קיומם של חלונות אוורור תקופה ארוכה והיעדר הפרות נטענות (זולת זו שצוינה בתסקיר) אני נעתר לבקשה על מנת לאפשר לנאשם הקלה מסוימת ומתיר לו חלונות אוורור בימים א-ה בין השעות 08.00-12.00 וזאת החל מיום 21.7.24 ועד 1.8.24 (וזאת במקום החלונות שנקבעו בהחלטות קודמות); היציאות בפיקוח אחד המפקחים.
14. ביחס להעברתו לאשפוזית, אני מורה כדלקמן:
- א. הנאשם יתייצב ביום 4.8.24 עד השעה 08.00 באשפוזית. האיזוק האלקטרוני יוסר מהנאשם באשפוזית.
- ב. הנאשם ישהה באשפוזית בתנאי המקום ונאסר עליו לעזוב אותו ללא אישור. צוות האשפוזית ידווח על הפרה או עזיבת המקום ללא אישור. ככל שלאחר מכן ימשיך הנאשם לקהילה טיפולית ייעשה הדבר בשיטת "מדלת לדלת" ובתנאי המקום.
- ג. אמו של הנאשם הגב' ילנה ז'ילצוב, ת.ז 319204756 ומר סרגי ז'ילצוב, ת.ז 319204715 אשר שימשו כמפקחים עד כה, יישמשו ערבים מגבים וזאת בהסכמתם. תפקידם הוא לקלוט את הנאשם לביתם במקרה של עזיבת הטיפול, בתנאים של מעצר בית מלא וכן לדווח על כל הפרה של תנאי השחרור. הערבויות שנחתמו על ידי הנאשם והמפקחים במסגרת תיק המעצר יישמשו גם לטובת קיום תנאי החלטה זו.
- ד. שירות המבחן יגיש תסקיר מעקב בתוך 30 יום.
- לאור המועד בו החלטה זו תהפוך אופרטיבית אינני מורה על עיכוב ביצוע.
- להמציא לצדדים, ליחידת האיזוק וכן לשירות המבחן
- ניתנה היום, י' תמוז תשפ"ד, 16 יולי 2024, בהעדר הצדדים.